

Ribe na početku života

Ogroman je broj ikre (jaja), što ih ribe snesu, ali je zato i velika pogibao, što ih u prirodi čeka. Gdje su prirodni odnosi i najpovoljniji, tu još uvijek najveći dio ikre propadne prije, nego što se iz nje izvale mlade ribice. Oko ikre vrže se cijela vojska neprijatelja. Ikru počnu žderati već sami roditelji ili njihova rodbina, a kasnije se vojska proždrljivaca postostruči. Ikru traže i požudno žderu mnoge ribe, a i dobroćudnim šaranima i njihovu rodu, riblja ikra je uvijek tečna hrana. Na tu gozbu dolaze i mnogi drugi nepozvani gosti, kao vodene rovke, vodene ptice, raci, razni crvi, mnogobrojni kukci i t. d. Tako ikre biva iz dana u dan sve manje.

U to dođe kadšto i bujica i odnese ikru ili je zatrpa muljem ili šljunkom. Drugiput padne voda, pa se ikra osuši, ili na zimi smrzne. Ono malo ribica, koje se iz preostale ikre izvale, čeka još veća nevolja i opasnost.

Čim se ribica iz ikre izvali, mora neko vrijeme da živi od onoga, što joj je mati u torbu spremila. Dokle god se ne izgubi i zadnji trag žumanjačkog mješura, dotle se ne treba brinuti za hranu. No međutim, kad bi to i htjela, ne bi mogla, jer je posve nemoćna i nespretna, mirno leži na dnu, pa troši ono, što je sa sobom u žumanjačkom mješuru na svijet donijela. Taj život traje kod riba, koje se mriješte ljeti samo nekoliko dana, a kod onih, koje se mriješte zimi i po više nedjelja.

Kako bijedno izgleda tek izvaljena štukica, slijepa i nemoćna, držeći se na listu trstike ili koje druge vodene biljke. Nema brižne majke (ili oca) izuzev rijetke izuzetke, koji će se brinuti za male ribice, ostavljene na milost i nemilost prirodi i izvršene mnogobrojnim opasnostima.

Posljedica toga je neobično veliko prirodno uništavanje mlada. Zato je priroda obdarila ribe, da mogu izvaliti ogromne količine ikre. Kad ne bi bilo tog zakona prirode, ribe bi već davno izumrle.

Ribice mnogo ugibaju od raznih bolesti, a ako u vodi nema za njih prikladne hrane, i od gladi. Čovjek je danas umjetnim mriještenjem i intenzivnim poribljavanjem poremetio i taj zakon prirode. Isto tako je čovjek u vodama, koje je poriblo, uspješno riješio i pitanje za mlad odgovarajuće i prikladne hrane.

Naglašavamo, da veliko prirodno uništenje ribica nema svoj uzrok u prirodnoj unutrašnjoj slabosti ribica, nego u krutim uvjetima slobodne prirode, sa svojim, za mnoge ribice, golemim zahtjevima, a iznad svega ispočetka pronalaženje prikladne hrane.

Stete od civilizacije, osobito zagađivanje voda, regulacije i pregrađivanje rijeka i potoka i još mnogi drugi razlozi pogoršavaju održanje ribica do opasnosti njihovog potpunog uništenja.

Pomenute poteškoće daju marljivim uzgajateljima priliku i obavezu: treba uvjete za rastenje ribica i time broj riba, koje će ostati na životu znatno poboljšati.

Kod nekih vrsta riba gubici na ikri i mladu iznose 999‰, t. j. od svake tisuće komada ikre odraste samo jedna riba. Kod uzgoja u mrijestilištima uspjele je (prije svega radi izbora prave veličine i hrane) uništenje mlada svesti na ništicu.

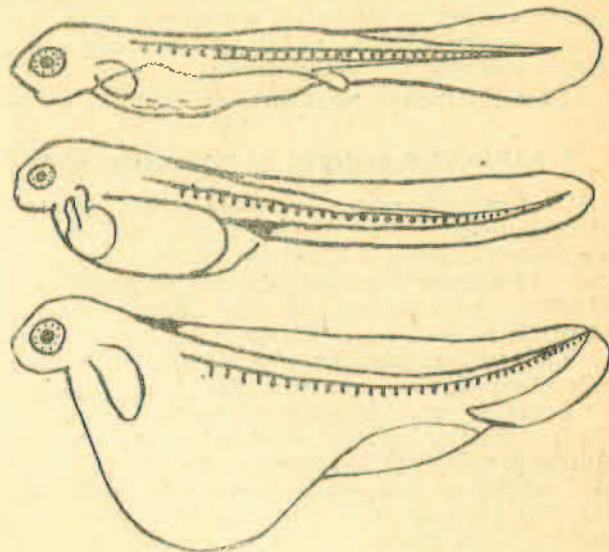
A sad samo nekoliko riječi o veličini mlada prema odraslim ribama. Mlad od štuke velik je jedva 1 cm, a od smuda ili manjca je još manji. Mlad od smuda nije veći od zarezca.

A težina mlada prema odraslim ribama?

Mlad od smuda težak je 1 mg, dok je mlad štuke težak 10—12 mg i t. d.

Kod sisavaca iznosi težina roditelja 20—30 puta od težine mladunca. Kod riba je to upravo nevjerojatno. Odrasli smud teži je od 5—10 milijuna puta od izvaljene ribice, a jezerska pastrva, koja ima najveći mlad od svih naših slatkovodnih riba, teža je 20.000 puta od svog mlada.

Spomenuli smo već, da ribe mogu odložiti ogroman broj ikre, pa navadamo samo nekoliko primjera. Ženka smuda može odložiti do milijun komada ikre, a za svog života do 10 i više milijuna. Šaran je isto vrlo plodan, jer broj njegove ikre doseže do 800 tisuća. Veliki broj riba prelazi brojku od 100 tisuća. Svakako se računaju kao najplodniji morune i bakalari, koji mogu odložiti od 8—10 milijuna komada ikre.

Slika gore: iz ikre tek izvaljen šarančić
u sredini: mali balavac
dolje: štuca
Sve povećano 10—20 puta